

**Program kursu
dla kandydatów na przewodników terenowych po Wielkopolsce południowo-wschodniej, Szlaku Piastowskim
(wybranych elementach) oraz pilota wycieczek turystycznych**

Zajęcia teoretyczne na kursie przewodnika terenowego i pilota wycieczek - Kalisz 2019/2020

Lp.	ilość godzin	tematyka	ogółem godzin	prowadzący wykłady	Uwagi
I.		Historia Polski	6		
1.	6	Podstawowe wiadomości z historii Polski.			
II.		Historia regionu na tle historii Polski	16		
1.	3	Wybrane wiadomości z historii Polski w kontekście regionalnym.			
2.	3	Ważniejsze wydarzenia w historii Kalisza.			
3.	3	Charakterystyka Kalisza i innych miejscowości regionu (historia, ważniejsze zabytki, współczesność, ważniejsze obiekty użyteczności publicznej, itp.).			
4.	3	Region w okresie II Rzeczypospolitej i II wojny światowej.			
5.	2	Odbudowa Kalisza ze zniszczeń wojennych. Ważniejsze zagadnienia z historii współczesnej regionu.			
6.	2	Ciekawostki turystyczne regionu kaliskiego - prezentacja multimedialna.			
III.		Historia architektury w Polsce	6		
1.	2	Charakterystyczne cechy poszczególnych stylów architektonicznych w ich rozwoju historycznym, rozmieszczenie obiektów reprezentujących poszczególne style na mapie zabytków.			
2.	1	Najważniejsze muzea polskie. Zabytki piśmiennictwa polskiego w zbiorach muzealnych. Współczesna sztuka polska w zbiorach muzealnych.			
3.	1	Najciekawsze dzieła malarstwa europejskiego w polskich zbiorach muzealnych. Malarstwo polskie - główne kierunki i przedstawiciele.			
4.	1	Ochrona dóbr kultury, jej formy prawne i organizacyjne.			
5.	1	Kultura i sztuka ludowa. Główne regiony etnograficzne.			
IV.		Kultura i sztuka regionu	18		
1.	3	Historia i współczesność kultury i sztuki regionu. Wpływ kultury regionu na kulturę narodową.			
2.	6	Zabytki architektury, malarstwa i rzeźby w Kaliszu i regionie. Ikonografia i atrybuty świętych. Wybitne postacie historyczne, miejscowości, obiekty i pomniki z nimi związane.			
3.	4	Muzea, instytucje naukowe i kulturalne w regionie (wiadomości o zbiorach i zasadach zwiedzania).			
4.	4	Tematyka religijna i sakralna w kontekście regionalnym - rodzaje świątyni, hierarchia duchownych, sanktuaria w Polsce i regionie.			
5.	1	Prasa kaliska i wydawnictwa regionalne.			
V.		Geografia turystyczna Polski	6		
1.	1	Ogólna charakterystyka położenia geograficznego i środowiska przyrodniczego.			
2.	1	Krajobraz geograficzny i krajobraz Polski, naturalne i przekształcone.			
3.	1	Ogólna charakterystyka gospodarki Polski i zagadnienia demograficzne. Mniejszości narodowe i religie. Podział administracyjny Polski.			
4.	3	Charakterystyka ważniejszych regionów turystycznych.			
VI.		Charakterystyka geograficzna regionu kaliskiego	6		
1.	1	Położenie i obszar, podział administracyjny regionu.			
2.	1	Ludność w regionie (z uwzględnieniem mniejszości narodowych i religii).			
3.	1	Ukształtowanie powierzchni, klimat, wody (rzeki, stawy, ciekły wodne).			
4.	1	Zasoby naturalne i ich wykorzystanie. Gospodarka rolna regionu.			
5.	1	Ważniejsze galezie przemysłu, plany rozwoju gospodarczego.			
6.	1	Najważniejsze obiekty gospodarcze, charakterystyka ich produkcji, dane statystyczne, możliwości zwiedzania.			
VII.		Zagadnienia etnograficzne regionu	4		
1.	2	Kultura ludowa, strój i obrzędy ludowe, folklor.			
2.	2	Budownictwo, ośrodki rzemiosła ludowego. Skanseny, muzea i izby regionalne.			
VIII.		Ochrona przyrody i środowiska w Polsce	4		
1.	1	Podstawy programowe i prawne ochrony przyrody. Formy ochrony przyrody w Polsce. Krajowy system obszarów chronionych, międzynarodowe formy i systemy obszarów chronionych w Polsce.			
2.	1	Zagrożenia środowiska przyrodniczego, w tym związane z zagospodarowaniem i ruchem turystycznym. Podstawowe pojęcia ekologii.			
3.	1	Różnorodność biologiczna Polski - podstawowe pojęcia, stan, zagrożenia. Zasady ruchu turystycznego w lasach i na obszarach chronionych, bezpieczeństwo przeciwpożarowe w lasach.			
4.	1	Formy (rodzaje) turystyki sprzyjające ochronie i zrównoważonemu			
IX.		Środowisko geograficzne przyrodnicze regionu i jego ochrona	4		
1.	1	Charakterystyka środowiska przyrodniczego regionu.			
2.	2	Parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu. Rezerваты i pomniki przyrody, obszary chronione i atrakcyjne zespoły przyrodnicze w regionie kaliskim.			

3.	1	Zasady ruchu turystycznego na obszarach chronionych.			
X.		Turystyka w Polsce	6		
1.	1	Podstawowe pojęcia z zakresu turystyki według terminologii światowej Organizacji Turystyki.			
2.	1	Wartości społeczne, zdrowotne, wychowawcze i gospodarcze turystyki. Podstawowe pojęcia z zakresu krajoznawstwa.			
3.	1	Pionierzy turystyki i krajoznawstwa. Zarys historii turystyki w Polsce na tle krajów europejskich. Historia i organizacja przewodnictwa turystycznego.			
4.	1	Organizacja turystyki w Polsce: administracja rządowa i samorządowa, organizacje społeczne, izby gospodarcze, przedsiębiorstwa i biura turystyczne.			
5.	2	Zdobywanie uprawnień w turystyce - GOT, instruktorzy krajoznawstwa i przewodnictwa, itp..			
XI.		Zagospodarowanie turystyczne regionu i Polski	9		
1.	5	Baza turystyczna, ośrodki rekreacyjne i turystyczne. Szlaki turystyczne. Obiekty sportowe, rekreacyjne, uzdrowiskowe, kulturowe.			
2.	4	Układ komunikacyjny (lotniska, drogi międzynarodowe, krajowe, powiatowe, gminne, lokalne, linie kolejowe, promy, parkingi i dojazdy). Planowanie i sprawdzanie tras dojazdu.			
XII.		Metodyka i etyka przewodnictwa. Ogólne zasady bezpiecze	6		
1.	1	Kultura osobista, etyka i moralność przewodnika. Kultura uprawiania turystyki.			
2.	2	Słowo jako narzędzie pracy przewodnika. Opanowanie języka polskiego i jego kultura, słownictwo, przykłady najczęstszych błędów językowych. Zasady poprawności językowej i dykcji.			
3.	2	Problematyka wycieczek szkolnych, oddziaływanie wychowawcze na dzieci i młodzież. Oprowadzanie wycieczek osób niepełnosprawnych.			
4.	1	Ogólne zasady bezpieczeństwa w prowadzeniu wycieczek.			
XIII.		Metodyka i technika prowadzenia wycieczek terenowych	6		
1.	1	Specyfika prowadzenia wycieczek autokarowych, kolejowych i pieszych.			
2.	1	Grupa w terenie i w obiekcie, współpraca z grupą. Współpraca z kierowcą. Posługiwanie się mikrofonem w autokarze, pomieszczeniu zamkniętym i na wolnym powietrzu.			
3.	1	Oprowadzanie grupy wycieczkowej w terenie otrartym i w pomieszczeniach zamkniętych ze szczególnym uwzględnieniem obiektów sakralnych, muzealnych, cmentarzy i miejsc martyrologii.			
4.	1	Przerwy na odpoczynek. Posługiwanie się anegdotą i dowcipem.			
5.	2	Zasady bezpieczeństwa na wycieczkach terenowych. Pierwsza pomoc przedlekarska w nagłych wypadkach i zachorowaniach, eanimacja, trowanie krwotoku, unieruchomienie złamania. Podstawowy skład apteczki.			
XIV.		Terenoznawstwo i topografia	10		
1.	5	Orientacja w terenie: bez mapy, z mapą i kompasem, posługiwanie się mapą i kompasem.			
2.	5	Topografia regionu (konfiguracja terenu). Lokalizacja obiektów zabytkowych, przyrodniczych i współczesnych w Kaliszu, drogi dojazdowe do nich. Mapy turystyczne, ich skale i rodzaje.			
XV.		Podstawowe przepisy prawne w turystyce	4		
1.	1	Ustawa o usługach turystycznych. Umowy w turystyce, ich rodzaje, prawa i obowiązki stron.			
2.	1	Umowy biur podróży z klientami. Stosunek prawny przewodnik, pilot - uczestnik wycieczki.			
3.	1	Podstawy prawne zatrudniania przewodników i pilotów (umowa o pracę, umowa o dzieło, umowa zlecenie).			
4.	1	Odpowiedzialność prawna przewodnika i pilota: karna, cywilna, służbowa. Przepisy związane z ruchem osobowym: meldunkowe, celne, graniczne i drogowe. Ubezpieczenia turystyczne.			
XVI.		Wybrane zagadnienia z psychologii i socjologii	6		
1.	1	Psychologia i socjologia grupy wycieczkowej.			
2.	2	Przewodnik jako kierownik zespołu. Opis pożądanej sylwetki, cech psychofizycznych i walorów osobistych przewodnika. Zasady organizacji i kierowania zespołami ludzkimi, systemy komunikacji, grupy nieformalne.			
3.	2	Psychologia młodzieży. Znużenie fizyczne i psychiczne, sposoby zapobiegania. Metody rozwiązywania konfliktów w grupie turystycznej oraz zapobiegania i likwidacji negatywnych zjawisk występujących w turystyce.			
4.	1	Kształtowanie postaw proekologicznych u organizatorów i uczestników ruchu turystycznego.			
XVII.		Obsługa ruchu turystycznego przez pilota	12		

1.	12	1. Zasady programowania imprez turystycznych. 2. Rodzaje umów w turystyce zawieranych z kontrahentami. 3. Zasady odpraw pilotów grup turystycznych, dokumentacja imprez turystycznych. 4. Technika obsługi grup przyjazdowych i wyjazdowych. 5. Specyfika obsługi wybranych grup narodowościowych. 6. Specyfika obsługi turystyki pobytowej, biznesowej, motywacyjnej, szkolnej, pielgrzymkowej itp. 7. Turystyka osób niepełnosprawnych oraz inne grupy nietypowe. 8. Zasady rozliczania imprez turystycznych. 9. Baza noclegowa i gastronomiczna, zasady współpracy. 10. Rodzaje i specyfika transportu turystycznego. 11. Warunki uczestnictwa i rezygnacji. 12. Przyjmowanie i załatwianie reklamacji turystów. 13. Postępowanie pilota w sytuacjach awaryjnych i nadzwyczajnych. 14. Kształtowanie pozytywnego wizerunku kraju i biura podróży podczas imprezy turystycznej. 15. Skarby kultury w Polsce i na świecie (lista Unesco).			
XVIII.		Pilot a grupa	12		
1.	12	1. Podstawy komunikowania się pilota wycieczek z grupą. 2. Procesy grupowe i techniki negocjacji. 3. Cechy psychofizyczne pilota wycieczek. 4. Rozwiązywanie konfliktów, źródła i objawy stresu. 5. Program osobistego rozwoju pilota, w tym asertywność, autoprezentacja. 6. Emisja głosu - warsztaty, praca z mikrofonem. 7. Animacja czasu wolnego turystów (w tym elementy animacji i propozycje zajęć). 8. Elementy savoir-vivre'u i protokołu w biznesie.			
XIX.		Tematyka wstępna i uzupełniająca	3		
1.	3	Wprowadzenie do zawodu przewodnika turystycznego i pilota wycieczek			
		Razem	144		
		w tym zajęcia teoretyczne przewodnik turystyczny	120		
		w tym zajęcia teoretyczne pilot wycieczek	24		

Zajęcia praktyczne na kursie przewodnika terenowego i pilota wycieczek - Kalisz 2019/2020

Lp.	ilość godzin	tematyka	ogółem godzin	przewodzący wykłady	Uwagi
1.	11	Jarocin, Młyn nad Lutynią, Śmiałów, Radlin, Witaszyce, Sośnica, Dobrzyca.	11		
2.	11	Koźmin, Krotoszyn, Zduny, Sulmierzyce, Smoszew.	11		
3.	11	Ostrów Wielkopolski, Przygodzice, Antonin, Dolina Baryczy, Kotłów, Grabów nad Prosną, Kania.	11		
4.	11	Koniec Świata, Koźnica Grabowska, Doruchów, Wieruszów, Cieszęcin, Bolesławiec, Kepno, Półko.	11		
5.	11	Ostrzeszów, Kobyla Góra, Mikstat, Nowe Skalmierzyce, Szczypiorno.	11		
6.	11	Gołuchów, Pleszew, Russów, Opatówek, Szczytniki.	11		
7.	8	Kalisz - Rezerwat Archeologiczny na Zawodziu, Kościół św. Wojciecha, Kościół św. Gotarda, cmentarz żydowski (stary i nowy), dworzec kolejowy, doprowadzenie linii kolejowej do Kalisza, I wojna światowa.	8		
8.	8	Kalisz - cmentarze na rogatce, kościół nazaretanek, muzeum okręgowe ziemi kaliskiej, Aleja Wolności, park miejski.	8		
9.	8	Kalisz - Układ urbanistyczny miasta, mury obronne, kościół św. Józefa, Kościół garnizonowy, Kościół Jezuitów, kościół św. Mikołaja, synagoga, cerkiew prawosławna, ratusz - punkt widokowy.	8		
10.	11	szlak piastowski: Konin, Kazimierz Biskupi, Łąd, Pyzdry, puszcza pyzdrska (Stara Kaźmierka, Gizałki - ruda darniowa).	11		
11.	11	szlak piastowski: Gąsawa, Żnin, Wenecja, Biskupin.	11		
12.	11	szlak piastowski: Gniezno, Ostrów Lednicki, Dziekanowice.	11		
13.	11	szlak piastowski: Mogilno, Trzemeszno, Kruszwica, Strzelno.	11		
14.	48	wycieczka zagraniczna 2 dniowa: Wrocław (lotnisko), kotlina kłodzka, Ardschach (Czechy - granica).	48		
		Razem	182		
Razem ilość godzin teoretycznych i praktycznych			326		